

Українські кобзарі

ПІДГОТОВИВ УЧЕНЬ 11 КЛАСУ

ТИХОВОД ІВАН

-
- ▶ **Кобза́р** — український народний співець і музикант. Кобзарі були творцями, хранителями і передавачами епічної традиції у формі історичних пісень, дум (мелодійних речитативів змінюваних форм), релігійних піснеспівів, моралізаторських пісень, а також казок та переказів, супроводжуваних грою на кобзі, лірі або бандурі, звідки інша їхня назва — лірники або бандуристи. Значення їх для українського народу можна порівняти зі значенням давньогрецьких поетів у Давній Греції, арабських поетів для Арабії, або степових співців-акинів для людей Середньої Азії, Монголії і Казахстану.

-
- ▶ У своїй творчості кобзарі утверджували дух українського народу, основи християнської моралі в суспільстві і побуті.
 - ▶ Кобзарство своїм корінням сягає часів Київської Русі. "Генеалогічне дерево наших українських бандуристів дуже високе, — писав Гнат Хоткевич. — Прямий їх попередник — се віщий Боян, «соловій старого времені». Попередниками кобзарів були також музиканти, зображені на фресках у Софії Київській. З князівських часів дійшло до нас ім'я Мануйла, «певца гораздого». У Галицько-Волинському літописі згадується, що у 1240 році жив і творив при дворі галицького архієпископа співець Митуса.

-
- ▶ **Кобзарі** були творцями славнозвісних дум та історичних пісень, що відображали найважливіші події життя українського народу впродовж багатьох століть і закликали його на боротьбу проти поневолювачів. Сюжети дум та пісень про боротьбу проти турецько-татарських нападників і польської шляхти стали важливими історичними джерелами, створеними кобзарями — безпосередніми учасниками подій — під час походів або після них. Героями творів кобзарів ставали улюблені в народі історичні постаті: Самійло Кішка, Байда, Маруся Богуславка, Богдан Хмельницький, Петро Сагайдачний, Петро Дорошенко, Іван Богун...

- ▶ Безіменні народні співці передавали з покоління в покоління своє мистецтво, яке виховувало в народі патріотизм, почуття національної гордості, високу духовність. Недаремно Тарас Шевченко, який зізнавався, що як поет зростав на думах та піснях кобзарських, з поваги до цих народних співців назвав збірник своїх творів «Кобзар», а в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали» зауважив, що коли б грецький сліпець Гомер воскрес і послухав хоч одну думу у виконанні українського сліпого співця, «то розбив би на тріски свій козуб, званий лірою, і пішов би міхоношею до самого бідного нашого лірника».

- ▶ Історично склалися три типи кобзарів. Співці першого типу виконують думи та пісні, не вносячи у виконання творчого елемента, тобто співають і грають на кобзах так, як вони навчилися від своїх учителів. Другий, найпоширеніший тип — кобзарі-імпровізатори, які щоразу вносять у виконуваний твір якісь зміни, що залежать від їхнього таланту, а також від умов і часу виконання твору. До третього типу належать кобзарі-творці власних пісенних творів.

Дякую за увагу!

